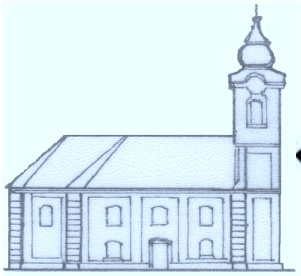

Tordasi Evangélikus Templom

Emberhalász

a Szent László víz mentén

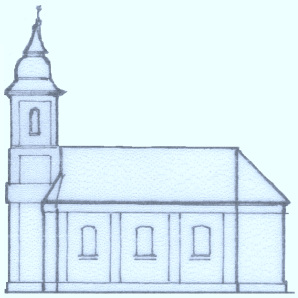

Gyúrói Evangélikus Templom

A Tordas-Gyúrói Társult Evangélikus Egyházközség lapja

I. évfolyam, 4. szám

2012. év igéje

Jézus Krisztus mondja:

„Elég néked az én kegyelmem,

mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

(2Kor 12, 9)

A tartalomból:

Áhítat *(Fodor-Adorjáni Edit)* 2

Gyülekezet történet *(Varga Sándor)* 3

Ifjúsági programok (Focikupa, kirándulás) 4

Visszatekintés az őszi eseményekre 5

Családi oldal (Baba-Mama Kör, kézműves alkalom) 6

Karácsonyi szokások a világon 7

Kórus *(Konferencia, kórustalálkozó)* 8

Jelképeink *(Angyalok)* 9

Itthon láss csodát (Pálos kolostorok) (*Kitzinger István)* 10

Alkalmak, Felhívások Elérhetőségek 12

„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk”
(Ézsaiás 9,5)

„Mintha csak a hegycsúcs lenne a cél, de felfelé az út során körül sem nézünk…”

Ézsaiás már 700 évvel azelőtt, hogy *Mária* áldott állapotba került volna, elmondta a népnek, hogy fiú adatik majd. Jön majd valaki. Máriának egy angyal mondta el, hogy fia fog születni. Mária nem kérdezte, egyszerűen elmondták neki, a megfelelő időben.
A mai világban, ha az ismerősök körében el kezd domborodni egy pocak, rögtön jönnek a találgatások és a kérdések, fiú lesz-e, vagy lány és te mit szeretnél? Mikor mentek ultrahangra, mikor mondják meg? Mostanság már bevett dolog, hogy az utóbbi kérdésre válasz van. Kiderül az utód neme, és felkészülünk a fogadására. Azzal, hogy ezt megtesszük, próbáljuk felvázolni a jövőt, ilyen formán szerintem nagy bajt nem okozunk, én is azok közé tartozom, akik tudták, hogy fiúk vagy lányuk lesz.
De a példából kiindulva arra szeretnék kilyukadni, hogy van, amikor ez nem lehetséges.
Van, hogy a válasz egy adott helyen és időben érkezik csak meg tőlünk teljesen függetlenül.
A mai világban az, hogy valamire várni kell nagyon idegőrlő, az emberek nincsenek hozzászokva a várakozáshoz, és ahhoz, hogy valami időbe telik, amíg kialakul, létrejön vagy elmúlik. Ez van, amikor nagyon fájdalmas egy betegség kimenetelére várva, aggodalmak között; és van mikor örömteli, például egy várandósság során.
A várakozás helyett mindig a célra vagyunk kíváncsiak. Elvész a várakozásban rejlő felismerések és megtapasztalások lehetősége. Mintha csak a hegycsúcs lenne a cél, de felfelé az út során körül sem nézünk és így lemaradunk a látványról.
Az utóbbi időben azt tanultam meg, hogy minden nap, minden története közelebb visz, a megfelelő helyhez és időhöz, amikor minden kiderül.
Várjuk a Fiút, a Fiú születését.
A gyermekeim szájából gyakran elhangzik, hogy mikor lesz már karácsony.

Mindennek rendelt ideje van. A várakozásnak, az örömnek, a fájdalomnak. Megéljük-e ezeket, odaszánjuk-e az időt mindezekre? Ézsaiás várta a fiút. Mária készült a szülésére, és hordozta a szíve alatt gyermekét.
Adventben mi mit teszünk?
Kívánom, hogy várjuk a fiút, örüljünk születésének, és engedjük be a szívünkbe, ha kell megint, újra és újra.

Fodor-Adorjáni Edit

Emlékeim a tordasi evangélikus gyülekezet történetéből IV.
– Kirándulás Erdélybe –

Szemerei János munkássága a rendszerváltozás idejére esett. A szétszórt magyarság egymásra-találását nagy igyekezettel munkálta. Ezen időben megkereste őt az erdélyi Brassó megyéből, az ún. hétfalusi csángó magyarok zajzoni lelkésze, *Rab Gyula*. Kapcsolatot szeretettek volna kialakítani a tordasi és az ottani gyülekezetek között.

Az elhatározást tett követte. Egy busznyi tordasi, gyúrói gyülekezeti tag valamint a budapesti fasori gimnázium diákjai részvételével egy nagyon szép és hasznos kirándulás valósult meg. Az ottlét alatt jó kapcsolatok alakultak ki a helybeli családokkal, akik vendégül láttak minket.

Az odavezető úton megtekintettük *Kolozsvár* nevezetességeit; a Bazilikát, az előtte levő Mátyás – szoborral, a református templomot, amit a helybéli lelkipásztor kedvesen körbemutatott. A Magyar Evangélikus Püspökség székházán jó szívvel fogadtak. Sajnos a Házsongárdi temető megtekintésére nem jutott idő.

Meg kell emlékezni a zajzoni gyülekezet csodálatos vendégvárásáról. Sofőrünk Brassóban utat tévesztett, így mintegy 20 km kerülővel, késő este értünk *Zajzon*ba. Ők kétségbeesetten küldtek elénk a lehetséges megközelítési utakra segítőket. Végül sikeres találkozás után úti célunkhoz vezettek. Rab Gyula lelkész úr, a felesége és a gyülekezetből sokan megvárták késői érkezésünket. A kölcsönös üdvözlések után soha nem feledhető vacsorával vendégeltek meg.

Egy nagyon kedves együttlétet töltöttünk *Brassó*ban, megtekintettük a híres Fekete Templomot és a város egyéb nevezetességeit. Végül felmentünk a Cenk-hegyre, ahol az 1000 éves emlékmű áll.
Vasárnapi közös úrvacsorás istentiszteleten vettünk részt. Ezen a liturgiát Rab Gyula tisztelendő úr, a szószéki szolgálatot Szemerei János, a mi gyülekezeteink lelkésze végezte. A tordasi és gyúrói gyülekezetek nevében, közös megegyezéssel én köszöntöttem az ottani gyülekezetet a szívélyes testvéri meghívásukért, valamint vendéglátásukért. Gyülekezeteink nevében szeretetteljes meghívást tolmácsoltam a zajzoni gyülekezetnek.

Rab Gyula, zajzoni lelkész 2011-ben

A hazajövő utat úgy terveztük, hogy útba ejtünk még egy, a magyarok számára szomorú emlékhelyet, *Arad*ot. Egy éjszakai út kora reggelén érkeztünk Aradra. Bár az emlékmű nem volt a helyén (azt az aradi várban őrizték), ezért csak az emlékmű kertjében helyezhettük el megemlékezésünk koszorúját.

A viszont–hívásunkat a zajzoniak elfogadták. Ekkor vendégeinket megismertettük *Budapest* nevezetességeivel; meglátogattuk a Millenniumi emlékművet, a fasori evangélikus templomot és gimnáziumot, a fogaskerekűt és más helyeket.

Sajnos ez a szívélyes kapcsolat ennyivel be is fejeződött. Volt ugyan még további elképzelés, ez azonban nem valósult meg.

Varga Sándor

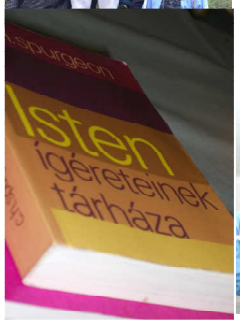

Foci szívvel-lélekkel

Egyházmegyei futballkupát tartottak Bokodon

Az immár ötödik alkalommal megrendezésre kerülő sportesemény évek óta növekvő népszerűségnek örvend az egyházmegyében. Az idei év adatai is jól tükrözik a lelkesedést: 13 csapat érkezett a rendezvényre, és a nézőkkel, kísérőkkel együtt több mint 110-en vettek részt az eseményen. A csapatok, amelyek között 3 lánycsapatot is találunk, az alábbi gyülekezetekből érkeztek: *Székesfehérvár, Tatabánya, Szákszend,* ***Gyúró****, Bakonycsernye, Csákvár* és a hazai pálya előnyét élvező *Bokod*. A sport és a mozgás mellett további fő célja ennek a rendezvények a közösségépítés és a misszió. Egy-egy csapat tagjai általában a gyülekezeti életből legjobban hiányzó középiskolás fiúkból és fiatal felnőtt férfiakból kerülnek ki. Bár itt a fő hangsúly a futballra esik, a kezdőrúgást mégis egy evangéliumi üzenetű reggeli áhítat előzi meg, és az egész versengésre jellemző a keresztyén lelkiség.

(részlet, forrás: www.evangelikus.hu) ***Nagy Gábor***

A focikupán a gyúrói csapat férfias küzdelemmel a negyedik helyet érte el. A csapat tagjai: *Blaskó Bence, Kukucska Béla, Mészáros Zoltán, Molnár Károly, Sajti István, Serák Attila, Udvaros János*. Köszönjük *Fazekas Attila* tanár úrnak, hogy velünk tartott, segített az utazásban, lelkesen követte a mérkőzéseket, technikai tanácsok mellett lelki erősítést is adva a csapatnak.

Az ősz egyéb ifjúsági alkalmakat is tartogatott számunkra. A rendszeres péntek esti ifi órákon túl Csákváron voltunk egyházmegyei találkozón. Az őszi szünetben pedig néhány napra a fehérvárcsurgói evangélikus parókia adott otthon konfirmandusokkal bővített kis csapatunknak. Túráztunk a Galya völgyében, szolídan belekóstoltunk az amatőr csillagászat rejtelmeibe, végtelennek tűnő Activity játékokban mértük össze tudásunkat és együtt hirdettük-hallgattuk naponta az élő isteni üzenetet. Egy évet magunk mögött hagyunk lassanként, terveink bőven vannak a következő évre is. Addig is míg ezek a terveket kibontakoznak, minden pénteken 18.45-kor ifjúsági órára hívjuk a középiskolás, egyetemista korú fiatalokat Gyúrón a parókián.

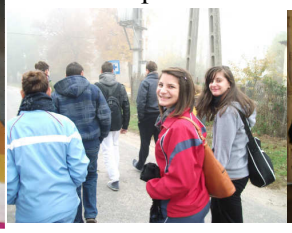

Süller Zsolt

„Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.”
(Zsolt 127,1)

Tordason Reformáció ünnepétől Húsvétig az Istentiszteletnek és egyéb hétközi igei alkalmaknak a gyülekezeti terem ad otthont. Idén ősszel sokak munkája nyomán megújult a helyiség. *Gurabi Tibor* leszerelte a régi reflektorokat és új lámpákat helyezett el. *Turda Sándor* kifestette a termet. *Pintér Győző Tibor* régi fényképek alapján az oltár fölötti falra Krisztus kereszthalálát és feltámadását szimbolizáló képet festett. *Báhidszky Balázsné Ilonka néni* adományaként új szőnyeg került a padlóra.

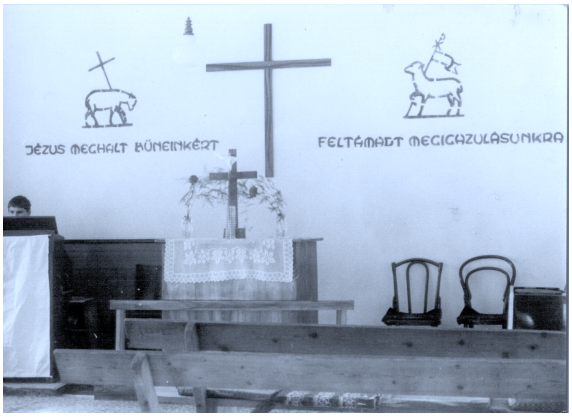

A kisterembe *Puskás Géza* a felnőtt fogas mellé egy gyerekeknek valót helyezett el.

Az ilyenkor hagyományos takarításban, rendrakásban *Gazdáné Báhidszky Nóra, Márkus Károlyné Judit, Milichovszkiné Szalai Ilona, Németh Zsuzsa, Szabadi Pálné Kati, Varga Sándorné Sári néni, Vargáné Veszeley Erzsébet* segített.

Köszönjük az áldozatos
és jókedvű munkát!

Süller Zsolt

Emlékezés dr. Ferdinánd Istvánra, születésének 100. évfordulóján

Szemerei János püspök úr és Adámi Mária püspöki titkár szolgálatával elevenítettük fel november 25-én, pénteken 10 órakor Dr. Ferdinánd István lelkész, teológiai professzor életútját. Pista bácsi élete utolsó éveiben, 1992-ben bekövetkezett haláláig Gyúrón, a parókián lakott, meghatározó szerepet töltött be az akkor fiatal lelkészként itt szolgáló Szemerei János teológiai gondolkodásának formálódásában. Születésének 100. évfordulóján sírjánál adtunk hálát életéért, majd a parókián szeretetvendégség keretében lehetőség nyílt püspök úrral való családias hangulatú, kötetlen beszélgetésre.

Süller Zsolt

Baba-mama kör hírei

A Baba-Mama kör alkalmai 2012-ben:

Január 4.: **Az anyai szeretetről** - Erich Fromm: A szeretet művészete c. könyv alapján

Január 11.: **Hogyan lesz magabiztos a gyermekünk?**
Terri Apter: A magabiztos gyermek c. könyv alapján

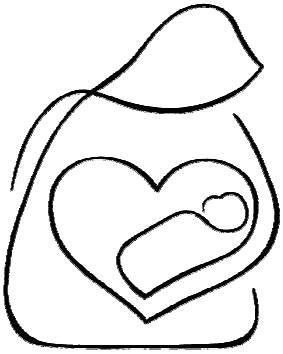

Január 18.: **Miben tér el a fiúk és a lányok nevelése? – I. rész.**
A fiúk neveléséről - Dr. Bonnie Macmillan: Miért mások a fiúk, és Dr. James Dobson: Fiúk nevelése c. könyvek alapján

Január 25.: **Miben tér el a fiúk és a lányok nevelése? - II. rész.**
A lányok neveléséről - Dr. James Dobson: Lányok nevelése c. könyve alapján

Az alkalmak az evangélikus gyülekezeti teremben, szerdánként 9.00 órától kezdődnek.

Várjuk szeretettel a kismamákat!

Balog Eszter

Kézműves gyermekfoglalkozások

Novembertől az óvodások és az iskolások számára szervezünk „barkácsolós” délutánokat a **tordasi evangélikus gyülekezeti teremben**.
Az alkalmakat **havonta egyszer** rendezzük, **vasárnap délutánonként 17.00 óra**i kezdéssel.

A tervezett foglalkozások:

2012. jan. 29.: mesekönyv készítés, filcből varrás

2012. febr. 26.: tavaszi barkácsolás (ajtódísz készítés, kosárfonás)

2012. március 25.: húsvéti dekorációk (cserépfestés, szalvéta technika, stb.)

2012. április 22.: anyák napjára barkácsolás

Szeretettel hívjuk ezekre az alkalmakra a gyermekeket szüleikkel együtt!

Kitzingerné Puskás Ildikó és Balog Eszter

Karácsony másképp

Ki gondolná, hogy a mai kereszténynek mondott országokban a Karácsony nem Jézus Krisztus születéséről szól? Nem kell messzire mennünk, hogy kiderüljön: az emberek inkább alkotnak maguknak „vallásokat", mint hogy elfogadják az Igazságot.

Németországban december 4-én, Borbála napján aranyesőágakat raknak vázába, melyek karácsonyra kivirulnak. A gyerekek bevonásával állítanak karácsonyfát, a családtagok ajándékot adnak egymásnak. A gyerekeknek Karácsonymanó hozza az ajándékot. Az ünnepi vacsora fő fogása a libasült, a püspökkenyér és saját készítésű karácsonyi aprósütemény.

Lengyelországban a karácsony elsősorban katolikus ünnep. 24-én este az eget kémlelik kicsik és nagyok, arra várva, hogy meglássák az első csillagot, ami a Betlehemi csillagot jelképezi, melyet ők Gwiazdkának neveznek. Aki először észreveszi, ezt kiálltja, ekkor a családtagok köszöntik egymást. Az adventi böjtben 24-én éjfélig nem esznek húst. Az asztal alá szalmát és szénát terítenek arra emlékezve, hogy a kis Jézus jászolban született. Hagyományos étel a céklaleves, a mákos kalács és a hal. Készítenek kompótot is 12 féle gyümölcsből, megemlékezve Jézus 12 tanítványáról. Ha befejezték a vacsorát még maradnak az asztalnál a házigazda jelére várva, hogy egyszerre álljanak fel, ugyanis aki először kel fel az asztaltól, az fog a jövő évben a legelőbb meghalni, tartja a babona. Az éjféli misére együtt megy a család.

Görögországban a Karácsony 12 napot felölelő ünnep. A december 25-től január 6-ig terjedő időszakhoz nagyon sok mese, babona kötődik. Azt tartják, a Föld mélyén gonosz manók élnek, akik azzal foglalatoskodnak év közben, hogy a Földet tartó fa törzsét elfűrészeljék. Karácsonykor azonban a földre jönnek az embereket bosszantani. A házban törnek – zúznak, eleszik az emberek elől az ennivalót. Ezért távol kell őket tartani, és mivel a tűztől nagyon félnek, a házi tűzhelyben a láng soha nem aludhat ki. Vízkeresztkor a pap által megszentelt víz ereje visszaűzi őket a Föld gyomrába. A manók elűzésére szolgáló tűzből a földekre szórnak, bő termés reményében. Ekkor sütik a vaszilopitát, egy kenyér félét, amibe fémpénzt rejtenek, aki megtalálja, szerencsés lesz. A kenyeret szépen fel is díszítik, Krétán még kenyérhímző asszonyok is vannak, akik tésztából cifra rajzokat kanyarítanak a kenyérre. Szokás a kenyeret felszeletelni úgy, hogy minden családtagnak jusson egy szelet belőle, és ezt közösen elfogyasztani.

Finnországban a Télapó, "Joulu Pukki" Rovaniemi városában él. Saját irodával és postabélyegzővel rendelkezik, hiszen a gyerekek ilyenkor levelekkel halmozzák el. A karácsonyi menü lazac, sajtleves, sült rénszarvas, majd desszertként tejszínes szilvakrémet fogyasztanak. A karácsonyfát 20 nappal karácsony után bontják le. Este a legtöbb ember elmegy a templomba és elhunyt szeretteinek sírjához, égő gyertyákat helyeznek a sírokra.

A jellegzetesen amerikai ünnep, a Hálaadás – a családi összetartozás jelképe – november utolsó csütörtökén, elhalványítja a karácsonyt. Hálaadáskor az 1620 novemberében az újvilágba érkező zarándokokra emlékeznek, akik az első évet átvészelve, hálát adtak az Úrnak, hogy átsegítette őket a nehézségeken. Adventben a Fehér Ház előtt felállítják a hatalmas fenyőfát, melynek gyertyáit az elnök és felesége gyújtják meg. A családok újra összegyűlnek, és közösen töltik el a szentestét, az ajándékokat a talpig pirosba öltözött Télapó (Santa Claus) hozza.

Isten szép adománya

„A zene a bánat leghatásosabb orvossága, a lélek fegyelmezésének mestere, Isten legszebb adományainak egyike, a teológia rokona."

Luther Márton gondolatai adták egyik mottóját a szeptember közepén *Gyenesdiáson* megrendezett zenei konferenciának. Gyönyörű, nyár végi időben tölthettünk együtt három napot az ország minden tájáról érkezett énektanárokkal és gyülekezetek kórusainak vezetőivel. Gyülekezetünket *dr. Sassi Lillával* ketten képviseltük.

Szellemileg, lelkileg építő előadásokat hallhattunk a zenéről pszichológiai, pedagógiai megközelítésben. Az előadások szünetében, pihenésképpen, gyakorlott karmesterek vezetésével különböző zeneszerzők műveit tanultuk. A konferencia csúcspontja a szomszédos *Keszthely* városi kórusával közösen tartott koncert volt, ahol előadhattuk az előző két napon frissiben megtanult műveket.

A három nap fontos vezérfonala volt a magyar népzene oktatása, művelése iskoláinkban.

A konferencia végére megfogalmazódott bennem, hogy a mi fiataljaink itt, Tordason és Gyúrón milyen áldott helyzetben vannak: a népzene tanulásán, táncokon, népi játékokon, hangszeres zenén keresztül a *Kodály* által is felismert nagyszerű, több évszázados „saját" kultúránkat szívhatják magukba. Fontos látnunk, hogy az ország nagy részében sajnos ez nem adatik meg a gyerekeknek.

A konferencia másik fő témája a nemrég megjelent *Karénekeskönyv III.* című kötet, amely olyan kisebb kórusok részére készült, mint például a tordasi gyülekezeti énekkar. A jelenlévő kórusvezetők kaptak egy-egy tiszteletpéldányt a könyvből, így a mi gyülekezetünknek is jutott. Most ebből a kötetből válogatott énekekkel készül a kórusunk az ádventi-karácsonyi időszakra.

Süller Villő

„Hadd zengjen énekszó…"

2011. október 9-én, vasárnap délután, gyülekezetünk kórusa egyházmegyei kórustalálkozón vett részt az *oroszlányi* evangélikus templomban. Nagy örömmel fogadtam *Sassi Lilla* karvezető megkeresését, aki megkért, hogy eme ünnepi alkalom erejéig orgonajátékommal egészítsem ki a lelkes kórust. Izgalommal és kíváncsisággal a szívünkben érkeztünk a találkozóra, ahol néhány jól ismert egyházmegyei gyülekezeti taggal és lelkésszel is találkoztunk. Az együtt éneklésen és zenélésen túl alkalom nyílt igehallgatásra, elcsendesedésre és nem utolsó sorban megcsodálni azt, hogy egyházmegyénkben milyen magas szintű énekkari és zenei munka folyik. Országos szinten egyedülálló módon *Lajoskomáromban* működik evangélikus fúvószenekar, akik rézfúvós muzsikájukkal tették színessé a műsort. Énekkarunk a kisebb létszámú fellépők közé tartozott, de hálás vagyok, hogy részt vehettem a közös örömzenélésben. Jövőre az egyházmegyei kórustalálkozónak *Tordas* ad majd otthont. Addig még van majdnem egy évünk, én mindenkit bátorítok, hogy legyen részese akár résztvevőként, akár hallgatóként az ilyen rendezvényeknek. Gyülekezetünk kórusa minden pénteken 5 órától tartja próbáját a tordasi parókia gyülekezeti termében. Várunk mindenkit szeretettel!

Kuna Zsófia

Angyalok

„Isten igéje határozottan óv
a láthatatlan, jó és gonosz szellemi lények babonás imádásától.”

Az angyalok száma a Szentírás szerint megszámlálhatatlan, Isten a „seregek Ura”. Mint testetlen, szellemi lények, lakóhelyük a „mennyek országa”. Ennek ellenére testben is megjelenhetnek, különösen nagy fordulópontokon: az első emberpár bűnbeesésekor, Jézus születésekor, Jézus megkísértése után, közvetlenül a kereszthalál előtt a Gecsemáné kertben, Jézus föltámadásakor és mennybemenetelénél.

Fontos, hogy Isten igéje határozottan óv a láthatatlan, jó és gonosz szellemi lények babonás imádásától. Ezzel világosan kijelöli az angyalok tiszteletének a határait is!

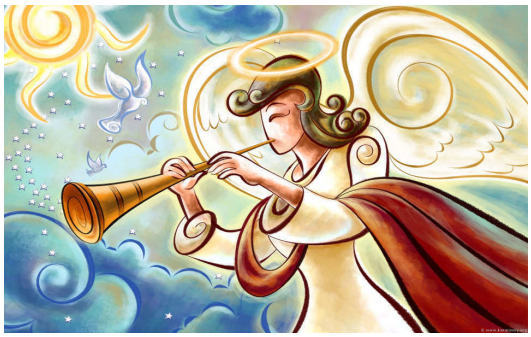

„És leborultam a lába elé – írja János apostol – *hogy imádjam őt, de így szólt hozzám: Vigyázz, ne tedd; szolgatársad vagyok és testvéreidé is, akiben megvan a Jézus bizonyságtétele. Az Istent imádd.”*

Az angyalok személyéről keveset szól a Szentírás, annál világosabban szól háromféle szolgálatukról. Isten angyalainak szolgálati helye egyfelől Isten közelsége, ahol *Urukat dicsőítik* és szolgálnak neki. Ézsaiás próféta és a Jelenések könyve is ír erről. Másik két feladatuk a földi világhoz kötődik. Egyfelől *védelmezik* Isten gyermekeit, tanácsolják őket fontos döntéseikben. Másrészt Isten *tanúi* a nagyobb események kapcsán az emberek előtt.

Az egész Biblia és Jézus saját szavai is lényeges összefüggésben beszélnek Isten láthatatlan küldötteiről a gondviseléssel és a megváltással kapcsolatban, így lehetetlen pusztán korabeli vallási mitológiának tekinteni őket. Hálaadásra indító erősítést, vigasztalást jelentenek Isten védelmező és szolgáló teremtményei, különösen egy félelmekkel és beláthatatlan veszedelmekkel telt mai világban és egy új évezred kezdetén!

Nagy Gyula
nyugalmazott püspök

„Kié legyen hát ez a gyermek, ha nem a miénk, embereké?! Az angyalok nem szorulnak rá, az ördögöknek nem kell. Mi azonban rászorulunk, aminthogy értünk lett emberré. Úgy illik hát, hogy örömmel vegyük, ahogy az angyal mondja: »Született néktek a Megtartó.« Nem nagyszerű és dicső, hogy ilyen örömhírt hoz embernek angyal az égből? S ujjongó angyalezrek biztatnak, hogy mi is örvendezzünk, s hálával vegyük e nagy kegyelmet?! Írjuk hát a »néktek« szócskát lángbetűkkel a szívünkbe, s Megtartónk születését fogadjuk örömmel.”

Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

ITTHON LÁSS CSODÁT
- Rejtőzködő értékeink -

Hazánk erdeit járva számtalan rejtőzködő, eldugott értéket fedezhetünk fel. Közülük is kiemelkednek a *pálos rend* omladozó kolostorai, melyek erdeink mélyén alusszák csöndes, évszázados álmukat. A rend a magyar és a világtörténelemben betöltött érdekes szerepe miatt nekünk, protestánsoknak is érdekes lehet. Létrehozását történetírásunk Boldog Özsébhez, IV. Béla kortársához fűzi a 13. század közepén. Hivatalos elnevezésük: Ordo sancti Pauli primi eremitae, vagy Ordo Fratrum Sancti Pauli Primi Eremitae. Védőszentjüknek, ahogy ez nevükből is kiderül az Egyiptomban élt remetét, *Remete Szent Pált* választották. A rend jóváhagyását *Aquinói Szent Tamás* járta ki Rómában. Történetüket a környező birodalmak feljegyzéseiből, illetve *Gyöngyösi Gergely* írásaiból ismerhetjük, aki a rend generálisa volt 1520-22 között. Ez utóbbi írásról ránk maradt másolatok sajnos töredékesek, s olykor pont a legfontosabb részeket nem leljük. Több neves kutatató állítja azonban, hogy a rend a régi szkíta ősbölcsességet is hordozta, őrizte a korabeli kereszténységgel összhangban. Az állítás mindenestre érdekes. Több ponton a templomosokhoz hasonló bizonytalanság övezi őket. Érdekességként említhetjük a renddel kapcsolatban, *VI. Pál pápa* és *Kasztíliai Izabella*- aki büszke volt magyar felmenőire-javaslatára pálos szerzetesek kísérték *Kolumbusz Kristófot* (Cristoforo Colombo) második útjára. A Lisszaboni Állami Levéltárban fellelhető *Szombathelyi Tamás* pálos rendi szerzetes búcsú beszéde, vagy Cadiz levéltárában megtalálható 300 szerzetes neve, akik az Újvilágba hajóztak. Feladataik közé tartozott a kereszténység terjesztése és különféle tudományos vizsgálatok elvégzése is. A pálosok hamarosan kegyvesztetté váltak, hiszen levéltári adatok szerint ellenezték az őslakosok módszeres kiirtását, sőt tanították, valamint gyakran vezették is őket.

2. kép Szentlélek pálos kolostor

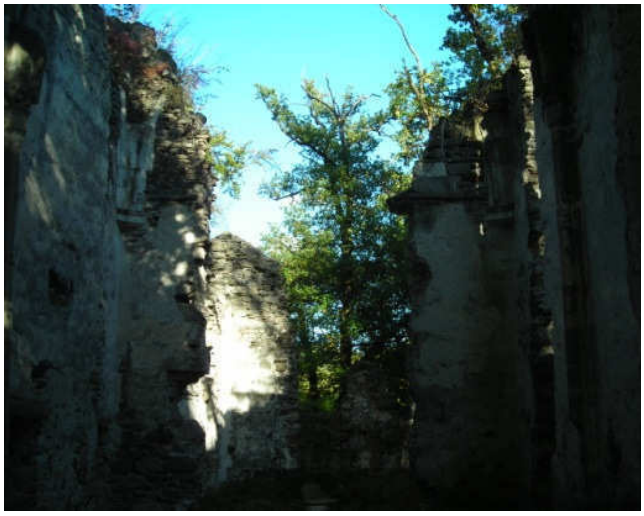

1. kép kolostorrom Telkibánya közelében

A helyükre érkező Jezsuiták viszont gond nélkül végezték a Kereszténység „terjesztését”. *II. József* 1786-ban sok más renddel együtt a pálosokat is feloszlatta.

Ekkor a rend központja, a még *Nagy Lajos* indítására *László oppelni herceg* által alapított lengyel pálos monostorba került Częstochowa mellett, mely a częstochowai Fekete Madonna képe miatt, a lengyelek nemzeti kegyhelyévé vált. A pálosok később visszatérhettek Magyarországra, de ekkorra már a rend szabályai jelentősen megváltoztak. Egykori épületeik közül néhányat visszakapták, egy részük más egyházi részekhez került. De az épületek egy igen jelentős része gazda nélkül romlásnak indult. Ezek a romos, düledező épületek csöndesen várják, gyakran erdeink mélyén az odalátogatókat mai határainkon innen, s túl. A teljesség igénye nélkül néhány ezek közül: *Klastrompuszta* (Pilis), *Pilisszentlélek* (Pilis), *Budaszentlőrinc* (Budai hegyek), *Jakab-hegy* (Mecsek), *Kurityán* (Bükk), *Martonyi* (Cserehát), *Máriacsalád-puszta* (Felvidék - Nyitra), *Nagyvázsony* (Balaton-felvidék), *Tálod* (Balaton-felvidék), *Salföld* (Balaton-felvidék), *Bakonyszentjakab*, *Toronyalja* (Börzsöny), *Kápolna* (Erdély - Bihar megye).

1. kép kolostorrom Telkibánya közelében

Végezetül talán a két legjobb állapotban fellelhető kolostorrom következzen. Ha tehetjük, s időnk engedi, keressük fel őket.
Az egyik a *Zemplénben* Gönc és Telkibánya közelében az erdő mélyén található. Mintegy húsz perces séta vezet egy bükk sarjerdőn át, amíg meg nem pillantjuk a bükk matuzsálemek árnyékában álló, romjaiban is impozáns falakat.
A másik mesébe illő romot a *Bükkben* lelhetjük meg a bánkúti műút közelében az egykori Szentlélek bokros-ligetes parányi fennsíkján évszázados tölgyek és bükkök alatt.

Kitzinger István

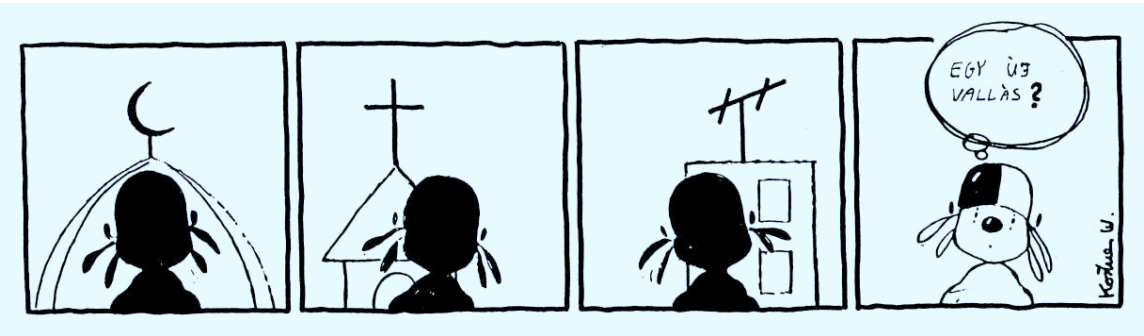

Tordas

December 24. Szenteste 17.30

December 25. Karácsony 11.00 - úrvacsora

December 26. Karácsony 11.00

December 31. Óévi istentisztelet 17.00

Január 1. Újév 11.00 - úrvacsora

Január 6. Vízkereszti istentisztelet 17.00

Gyúró

December 24. Szenteste 16.00

December 25. Karácsony 9.30 - úrvacsora

December 26. Karácsony 9.30

December 31. Óévi istentisztelet 16.00

Január 1. Újév 9.30 - úrvacsora

Január 6. Vízkereszti istentisztelet 16.00

Heti rendszeres alkalmaink:

Hétfő 8.00 – imaközösség a tordasi gyülekezeti teremben

Kedd 7.45 – ovis hittan Tordason
15.00 – ovis hittan Gyúrón
15.50 – ovis hittan Martonvásáron
16.30 – bibliaóra Gyúrón
17.30 – konfirmációi óra Gyúrón

Szerda 7.45 – ovis hittan Tordason
9.00 – Baba-Mama Kör Tordason
19.00 – Bibliaóra kéthetente (január 4., 18…)

Péntek 17.00 – énekkari próba Tordason
18.45 – ifjúsági óra Gyúrón

Az iskolai hittanórákat órarend szerinti beosztásban tartjuk.
A január 9.-i héten kezdődik jövőre az oktatás.

Áldott, békés Karácsonyt és boldog újévet kívánunk!